

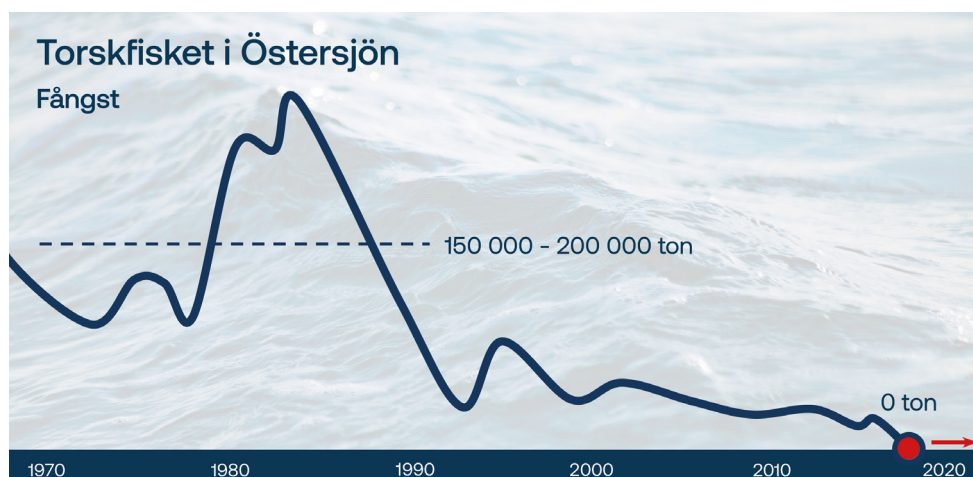
Torsk

Torsken i Östersjön är toppredator och har en central roll i havets ekosystem. Östersjötorsken delas in i två olika bestånd: det västra beståndet och det östra beståndet. Det östra beståndet är betydligt större än det västra och är även spritt över ett större geografiskt område. Torsken i östra beståndet är anpassad för en lägre salthalt: äggen är större och flyter högre upp i vattenmassan. Torskens blodgrupp möjliggör även att de kan vistas i miljöer med låg syrehalt och temperatur. Östra beståndet leker huvudsakligen i Bornholmsbassängen varifrån yngel sprids in i Östersjön. Leken sker på sommaren till skillnad från alla övriga torskbestånd som leker på vintern och våren. Dessa skillnader gör att torsken i östra Östersjön har blivit en helt genetiskt unik art, med obefintligt utbyte av gener med andra torskbestånd. Läs mer om torsken i [Fiskebrief 3: Östersjötorsken - en unik och isolerad art](#).

Torsken i östra Östersjön

Historiskt har torskfisket varit aktivt i Östersjön och [fångsterna av torsk i Östersjöns östra bestånd](#) uppgick 1984 till nästan 400 000 ton. 25 år senare, år 2010, hade fångsterna minskat till 50 000 ton. Efter det fortsatte beståndet att minska årligen, till 2019 då de totala fångsterna låg strax under 10 000 ton. Då hade inte fiskeflottan lyckats landa hela EU:s tilldelade kvot sedan 2007. Kvottilldelningen hade alltså under många år legat över det som fisket överhuvudtaget kunde ta upp.

Figur: Historiskt har fångster av torsk i Östersjöns östra bestånd legat på ca 150 000 - 200 000 ton. Idag är fångstknoten noll.
Källa: [Trålförbud för att rädda torsken i Östersjön](#)

Det fanns fler varningssignaler. På senare år har torsken blivit mindre på såväl längden som bredden. Torsken leker idag vid en snittstorlek på 20 cm jämfört med 40 cm för bara tjugo år sedan. I svenska vatten har man tidigare fångat rekordtorsk med längder över 150 cm och vikter över 50 kg, men Östersjö-torsken hade blivit allt mindre och klenare.

En bråkdel av fångsterna blev det nya normala, utan att någon drog i handbromsen. År 2019 kollapsade beståndet och sedan dess har det rått fiskestopp och väntas fortsätta vara det under lång tid framöver. Om och när i så fall torsken kommer att kunna återhämta sig vet man fortfarande inte. För [2022 ligger kvoten kvar](#) jämfört med förra året, med en bifångstkvote på 595 ton.

Läs om vårt projekt [ReCod - utsättning av småtorsk i Östersjön](#).

Torsk i västra Östersjön

Fisket efter torsk i västra beståndet bedrivs främst av Danmark, Tyskland, Sverige och Polen. De senaste åren har kvoterna för torsk i västra beståndet varierat och sällan följt ICES vetenskapliga råd. Beståndet har varit i dåligt skick i många år, särskilt på grund av [låg rekryt sedan 1999 och den lägsta rekryteringen genom tiderna 2018 och 2019](#). [Under 2019 försvagades torskbeståndet kraftigt, vilket tvingade fram en kvotsänkning med 60 procent för 2020](#). I dag ligger beståndet under den kritiska nivån för att det ska kunna återhämta sig. De vetenskapliga modellerna för västra torsken har visat sig överskatta tillgången på fisk, och trots att forskarna försökt att rätta till detta menar ICES-forskaren Max Cardinale att vi inte kan vara säkra på om de nya modellerna är korrekta förrän om 2-3 år. [För 2022 beslutades](#) en bifångstkvote på 489 ton, vilket är en minskning med 88 procent jämfört med 2021.

Om inget annan källa anges i texten är fakta hämtad från SLU Aquas rapport [”Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten 2020”](#)